

Küresel risk iřtahu pozitif seyrini sürdürüyor

Finansal piyasalarda riskli varlıklara olan talep dün genelde pozitif bir seyir izledi. ABD Merkez Bankası (Fed) son toplantı tutanaklarını yayımladı. Tutanaklarda Fed üyeleri politika faizinin bir süre daha yüksek seviyelerde kalması konusunda hemfikir iken, enflasyonu düşürmek ile gereğinden fazla sıkılaştırmaya gitmek arasındaki dengeye dikkat çektiler. ABD Hazine Bakanı Janet Yellen, ABD ekonomisi için temel senaryonun yumuşak iniş olduğunu belirtti. Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) yayımladığı tüketici beklentileri anketine göre, tüketicilerin gelecek 12 ay için enflasyon beklentisi % 3,4'ten %3,5'e çıktı. ABD'de üretici fiyat endeksi (ÜFE), küresel enerji fiyatlarının etkisiyle, Eylül'de aylık bazda %0,5 ve yıllık bazda %2,2 artışla beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Fed üyesi ve Boston Fed Başkanı Susan Collins faiz oranlarının tepe noktasına yakın olduğunu altını çizdi ve Fed'in artık veriye dayalı ve daha sabırlı bir yol izlediğini söyledi. Bir diğeri Fed üyesi ve Atlanta Fed Başkanı Raphael Bostic enflasyondaki gerileme duraksamadığı sürece ilave faiz artışlarının gerekli olmadığına inandığını söyledi. Bu ortamda ABD 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan düşüşle %4,60'a gerilerken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 7 baz puan inişle %2,72 seviyesine geldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %1,3 yükselirken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,4 artış kaydetti. Dolar endeksi yataya yakın seyrederken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,2 değer kaybetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %2,1 gerilerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %5,1 düşüş yaşandı. Altının ons fiyatı ise %0,7 yükseldi.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahu dün ayrışan bir tablo çizdi. TCMB Ağustos ayı ödemeler dengesi verilerini yayımlarken, cari açıkta daralma görüldü. TÜİK de dün Ağustos ayı perakende satış ve ciro endekslerini açıklarken, ekonomik aktivitedeki yavaşlama dikkat çekti. Dün Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %1,3 ve %1,1 düşüşle kapattı. Ülke risk primi ve kısa vadeli TL cinsi tahvil faizleri geriledi. Ayrıca TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,1 değer kazandı.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	27,70	0,0%	BİST 100	8.331	-1,3%
TR 2Y	26,92	-60 bp	TR 10Y	27,05	5 bp
DXD	105,8	0,0%	MSCI Dünya	2.900	0,4%
Altın (ons, \$)	1.874	0,7%	ABD 10Y	4,60	-6 bp
Brent (varil, \$)	85,8	-2,1%	Karbon (ton, €)	84,1	-0,8%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,0%
Dolar/Japon Yeni	0,3%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,2%
Euro/Dolar	0,1%
Dolar Endeksi	0,0%
Dolar/Brezilya Reali	-0,1%
JP Morgan GÖÜ Endeksi	-0,2%
Dolar/Meksika Pesosu	-0,6%
Dolar/Güney Afrika Randı	-1,0%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-0,9%
MSCI GÖÜ	1,3%
MSCI Asya Pasifik	1,3%
MSCI Latin Amerika	0,9%
MSCI GÖÜ Avrupa	0,6%
MSCI Kuzey Amerika	0,4%
MSCI Avrupa	0,4%
MSCI Dünya	0,4%

Günün Önemli Veri ve Geliřmeleri

Ülke	Veri / Geliřme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
ABD	TÜFE (aylık değişim)	Eylül	%0,3	%0,6

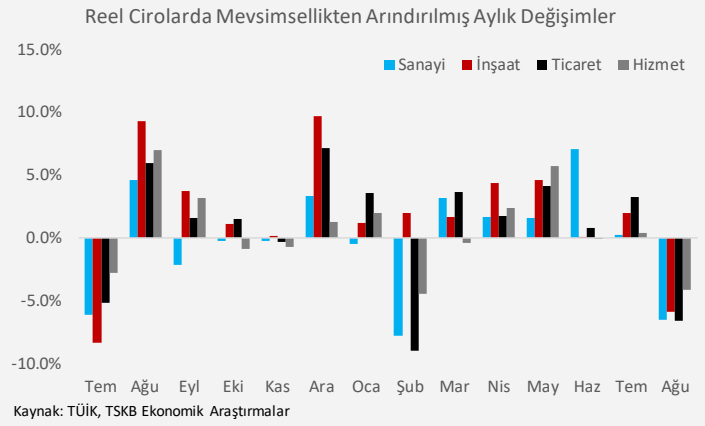
Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel piyasalar Çin'den gelen pozitif haber akışı ile yükseliş eğiliminde. İngiltere'de sanayi üretimi Ağustos'ta %0,2 daralacağı beklentilerinin ötesinde %0,7 düşüş gösterirken, Temmuz ayı verileri de aşağı yönlü revize edildi. Bugün küresel tarafta günün en önemli verisi ABD Eylül ayı enflasyon rakamları olacak. Ayrıca ECB son toplantı tutanaklarını yayımlayacak. Yurtiçinde ise makroekonomik veri akışı sakin.

Ağustos ayında cari işlemler açığı daraldı. 2022 Ağustos'ta 2,8 milyar dolar olan toplam cari açık 2023'ün aynı ayında 0,6 milyar dolara geriledi. Altın hariç cari denge 0,5 milyar dolar açıktan 2,4 milyar dolar fazla verir konuma iyileşirken, enerji hariç cari fazla 4,4 milyar dolardan 3,1 milyar dolara indi. Bu sonuçla 2022 Ağustos'ta 6,6 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç çekirdek cari denge 2023 Ağustos'ta 6,1 milyar dolar oldu. Temmuz ayında 59,1 milyar dolar olan 12 aylık toplam cari açık Ağustos'ta 57,0 milyar dolara daralırken, çekirdek cari fazla 37,9 milyar dolardan 37,5 milyar dolara indi. Dış ticaret açığındaki daralma cari dengedeki toparlanmada etkili olurken, Turizmde toparlanma yavaşlayarak da olsa sürerken, taşımacılık tarafındaki daralma devam etti. Bununla birlikte, birincil ve ikincil gelir hesaplarındaki sonuçlar cari dengedeki iyileşmeyi sınırladı. Bu sonuçla Ocak-Ağustos döneminde toplam cari açık 2022'nin aynı dönemine göre 8,1 milyar dolar genişleyerek 43,1 milyar dolara çıktı. Çekirdek cari fazla ise 9,2 milyar dolar azalarak 14,2 milyar dolara indi. Ağustos'ta finansman tarafında sermaye girişlerindeki toparlanma ile rezervlerde artış kaydedilirken, net hata-noksan kalemi pozitif değer aldı.

Perakende satışlar Ağustos ayında daraldı. Ağustos ayında aylık bazda reel perakende satışlar %4,7 oranında azalırken, yıllık bazda artış hızı %17,2'ye geriledi. Gıdada aylık bazda %0,1 artış gözlenirken, akaryakıtta değişim -%9,0 oldu. Gıda ve otomotiv yakıtı hariç çekirdek perakende satışlarda düşüş ise %5,6 ile toplamdaki sonuçların hafif altında gerçekleşti. Tekstil, giyim ve ayakkabıda ise perakende satışlar %0,6 yükseldi.

Reel cirolarda Ağustos ayında düşüş gözlemlendi. Toplam ciro endeksi Ağustos'ta aylık bazda %2,3 yükselirken, nominal yıllık bazda artış hızı %77,7'den %69,0'a geriledi. Reel cirolarda ise genele yayılan bir düşüş görüldü. Aylık bazda reel ciro azalışı en hızlı %6,6 ile ticaretle olurken, sanayide %6,5, inşaatla %5,9 ve hizmetlerde %4,1 düşüş gerçekleşti.

Küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlamak için metan emisyonlarının "acil bir şekilde" azaltılması gerekiyor. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve İklim ve Temiz Hava Koalisyonunu (CCAC) tarafından hazırlanan "Fosil Yakıtlardan Metanın Kesilmesi Zorunluluğu" raporuna göre, küresel iklim hedeflerine ulaşılması için karbondioksit emisyonlarında derin azaltımların yanı sıra fosil yakıtlardan kaynaklanan metan emisyonlarının da hızlı bir şekilde azaltılması gerekiyor. Öte yandan metan emisyonlarının hızla kesilmesinin dünyadaki tüm fosil yakıtlı çalışan araba ve kamyonların trafikten çekilmesinin yaratacağı etkiden bile büyük olacağı, bunun ayrıca ozon maruziyeti kaynaklı 1 milyon erken ölümün, 90 milyon ton mahsul kaybının, ve 85 milyar çalışma saati kaybının önüne geçebileceği vurgulanıyor.

Yeni yapılan bir çalışma portföy tercihlerinde iklim değişikliği kaygılarının en önemli yeri tuttuğunu ortaya koydu. Bir grup kâr amacı gütmeyen çevre ve sürdürülebilirlik kuruluşunun gerçekleştirdiği çalışmaya göre, finansal kuruluşların portföy dışı bırakma hamlelerinin %40'ı iklim değişikliği kaygıları nedeniyle gerçekleşiyor. İklim değişikliğini %17 ile silah üretimi ve %12 ile tütün ürünleri üretimi izliyor. Çalışma, ÇSY (çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim) unsurlarının yatırımlarda güçlü bir etki faktörü olduğunu ortaya koyuyor.

Kalkınma Gündemi

Şirket ve Sektör Haberleri

İnşaat maliyetleri Ağustos ayında %66,5 arttı. Eylül 2022'de ulaştığı %119,8 seviyesinden itibaren yavaşlamakta olan endeksteki artış, önceki ay %62,3 seviyesinde gerçekleşmişti. Ağustos'ta malzeme maliyeti yıllık %52,2, işçilik maliyeti ise yıllık %113,3 artış gösterdi.

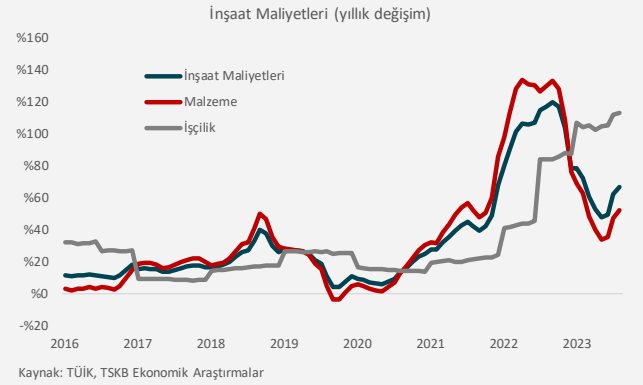
Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Sertbaş, sektörün ihracatının düşüşte olduğunu söyledi. Sertbaş, Türkiye'de hazır giyim ihracatının %65'inin, Ege'de ise %80'nin Avrupa'ya gerçekleştiğini, bu nedenle bölgedeki ekonomik durgunluğun rakamları olumsuz etkilediğini belirtirken, Türkiye'de artan maliyetler ve dövizdeki baskının ürün fiyatlarında artışa neden olduğunu ve Uzakdoğu'nun ihracat pazarlarından pay almaya başladığını ifade etti. Sertbaş 2023 Eylül ayı sonu itibarıyla Türkiye'de kilogram bazında ihracatta %15, Ege'de %22 gerileme yaşandığını, dolar bazında ise Türkiye'de %8, Ege'de ise %9 düşüş olduğunu söyledi.

Otomotiv şirketi Stellantis, ortağı Güney Koreli Samsung SDI ile birlikte ABD'de yeni bir elektrikli araç batarya fabrikası tesisini kurmaya hazırlanıyor. Indiana eyaletinde inşa edilecek fabrikanın toplam 3,2 milyar dolar yatırım ile 34 gigawatt saat kapasiteye sahip olması ve 2027 yılı başında üretime başlaması bekleniyor. Fabrika, Stellantis'in dünya çapındaki altıncı, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ikinci elektrikli araç batarya fabrikası olacak.

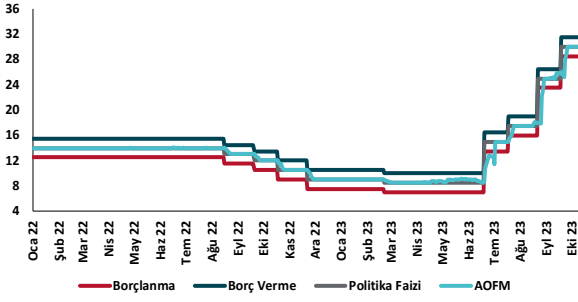
Türkiye, enerji yoğunluğunu 2030 yılına kadar %16'dan fazla azaltmayı hedefliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Zafer Demircan yaptığı konuşmada, enerji verimliliği konusuna verilen önemi ifade ederken, 2023-2030 yılları arasında enerji yoğunluğunu %16'dan fazla azaltmayı hedeflediklerini söyledi. Yenilenebilir enerji kaynakları ve nükleer enerji ile birlikte 2035-2053 arasında net sıfır hedefine ulaşmak istenildiğini belirten Bakan Yardımcısı Demircan, 2053 yılında nükleerde 20 gigavatlık (GW) bir kapasiteye sahip olunacağını sözlerine ekledi. Bakan Yardımcısı ayrıca, net sıfır hedefine ulaşırken daha fazla yenilenebilir enerji kapasitesi kurulmasına, nükleer kapasitenin oluşturulmasına ve enerji verimliliğinin sağlanmasına önem verdiklerini de sözlerine ekledi.

ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) petrol fiyatı tahminini aşağı yönlü güncelledi. EIA "Eylül 2023 Kısa Dönem Enerji Görünümü Raporu"nda, Brent petrolün varil fiyatını bir önceki tahmine göre %0,4 azalarak yıl sonuna kadar 84,09 dolara gerileyeceğini öngörüyor. Bununla birlikte 2024 yılında Brent petrolün varil fiyatının ortalama 94,91 dolar olması bekleniyor (bir önceki tahmin 84,09 dolar/varil). Öte yandan, EIA küresel petrol ve sıvı yakıtlar tüketiminin 2023 yılında günlük 100,9 milyon varil ve 2024 yılında günlük 102,2 milyon varil olacağını tahmin ediyor. Bir önceki ay, küresel petrol ve sıvı yakıtlar tüketimi 2023 ve 2024 yılları için sırasıyla günlük 101,0 ve 102,3 milyon varil olarak öngörülmüştü.

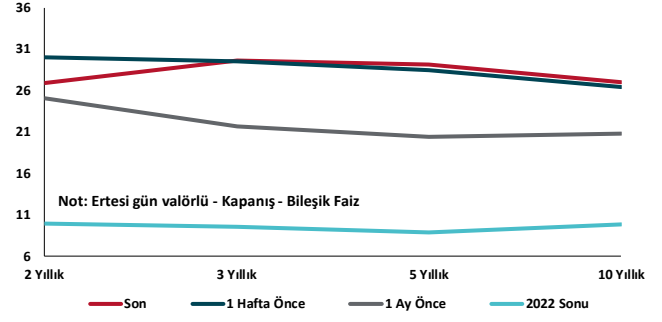
2027 yılında rüzgâr teknisyeni sayısının 574.175'e yükselmesi bekleniyor. Küresel Rüzgâr Örgütü (GWO) ve Küresel Rüzgâr Enerjisi Konseyi (GWEC) tarafından yayınlanan Küresel Rüzgâr İşgücü Görünümü, rüzgâr sektöründe çalışan teknisyen sayısının 2022 yılındaki 489.600'den 2027 yılında 574.175'e çıkacağını öngörüyor. Rapor, yıllık rüzgâr enerjisi santrali kurulumlarının 2022'deki 78 GW'tan 2027'de 155 GW'a çıkmasını ve küresel toplam rüzgâr enerjisi kapasitesinin 2027 yılı sonunda 1.581 GW'a ulaşmasını bekliyor.

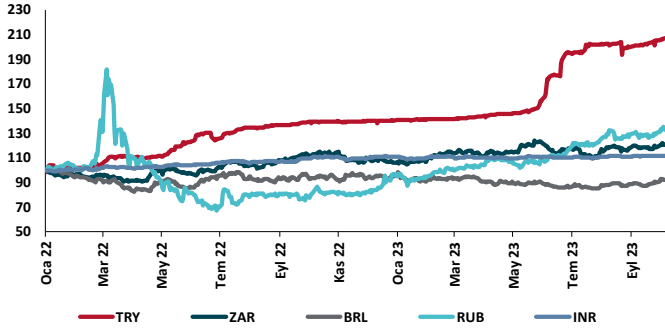
TCMB Faiz Koridoru

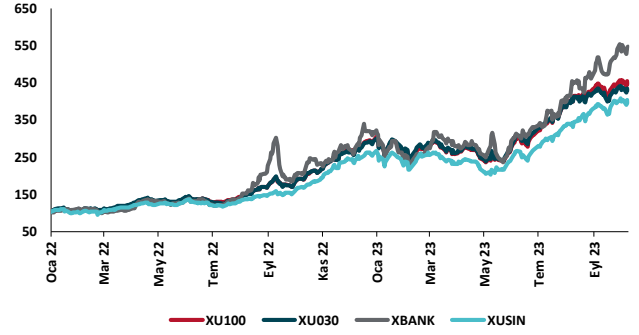
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

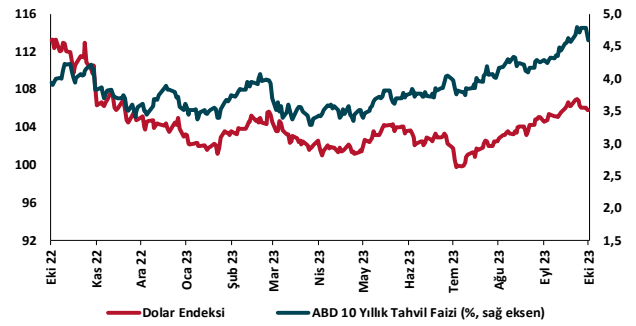
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

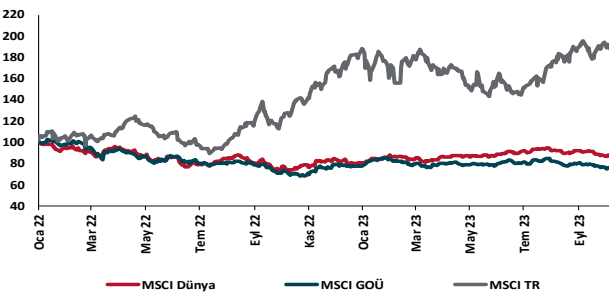
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

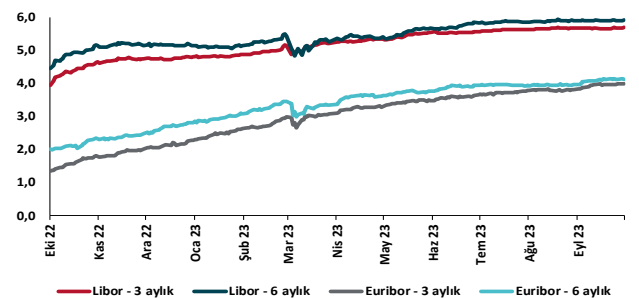
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.